

АНОТАЦИИ НА ПРЕДСТАВЕНИТЕ МАТЕРИАЛИ, ВКЛЮЧИТЕЛНО САМООЦЕНКА НА ПРИНОСИТЕ

на гл. ас. д-р **НИКОЛИНКА АЛЕКСАНДРОВА АТАНАСОВА**
за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент”
по област на висше образование: **1. Педагогически науки,**
професионално направление: **1.2. Педагогика**
(Теория на възпитанието и дидактика)

** **Поредността на анотациите на представените материали съответства на поредността на публикациите от списъка на научните трудове за участие в конкурса.***

МОНОГРАФИИ

1. Атанасова, Н., Мисловните карти като иновативна техника на учене и преподаване, стр. 181, FastPrintBooks, Пловдив, 2015, ISBN 978-619-7034-74-5

В съвременния информационен век възниква необходимостта от усъвършенстване на дейностите учене и преподаване и то така, че ученето да бъде съчетано с разбиране и да се приема като позитивен процес от учащите, а преподаването да бъде заинтригуващо, завладяващо, мотивиращо за обучаваните.

Мисловните карти са един възможен път за преобразуване на двете дейности в желаната посока.

Използването на мисловните карти е актуален проблем, тъй като те:

- *са все още не достатъчно познати или рядко използвани като техника на учене и преподаване у нас;*
- *стимулират ученето с разбиране, което в много случаи е заменено от механичното учене;*
- *подпомагат интерактивното преподаване;*
- *съдействат за подготвянето на компетентни и креативни личности в различни професионални сфери и т. н.*

Настоящата монография е съобразена с актуалността и значимостта на мисловните карти като техника на учене и преподаване.

В глава първа са разкрити същността, теоретико-емпиричните основи, видовете мисловни карти както и етапите за индивидуално и групово конструиране на такива карти. Специално място е отделено на богатото разнообразие от компютърни програми и уеб-приложения за съставяне на компютърни мисловни карти, които са сред най-предпочитаните като вид от студентите. Представени са възможните педагогически бариери за ефективно използване на мисловните карти в образователната институция, предимствата на тази техника за дейностите учене и преподаване и не на последно място богатият набор от възможности за прилагане на мисловните карти в и извън образователната сфера.

В следващата глава е описан дизайнът на проведеното констатиращо изследване, базиращо се на анкетирането като метод за диагностика, което е центрирано към проучване на съвременния процес на учене във висшето училище и възможностите за прилагането на мисловните карти като иновативна за България техника на учене и преподаване. Детайлно е представен анализът на получените резултати и изводите, произлизащи от него.

Трета глава е посветена на възможностите за прилагане на мисловните карти в четири интерактивни технологии на обучение във висшето училище. Предложени са множество задачи за упражнения с мисловни карти по дисциплината дидактика, предназначени за студентите от педагогическите специалности, които задачи лесно могат да се адаптират и за други дисциплини.

2. Атанасова, Н., Интерактивно групово и проектно обучение лице в лице. Теоретико-приложни аспекти, стр. 119, FastPrintBooks, Пловдив, 2018, ISBN 978-619-236-034-4

Монографията е предназначена да даде яснота и да стимулира позитивна промяна във връзка със следните факти от педагогическата практика в България:

- *Ефективното интерактивно обучение лице в лице е все още рядко срещано в практически план и недостатъчно познато в теоретичен план.*
- *Групово базираното обучение като вариант на интерактивното се осъществява предимно чрез диференцирана индивидуална работа по редици в класната стая, което го превръща в традиционно обучение.*
- *Проектното обучение като вариант на интерактивното се осъществява предимно във връзка с функционирането на клубове по интереси и други извънкласни дейности и рядко е съчетано от една страна с урока като водеща външна форма на обучение, а от друга страна със спонтанните инициативи на обучаваните.*
- *Групово базираното и проектно базираното обучение често пъти остават недовършени, тъй като не се стига до логичния край, който се отнася до оценяването на постигнатите резултати.*
- *Оценяването на груповата работа и проектно обучение, където го има, се асоциира предимно с материалните продукти, които са създадени от обучаваните, като липсва яснота за други възможни аспекти на оценяването и свързаните с тях критерии и показатели за диагностика.*

Интерактивното групово базирано и проектно базирано обучение са изключително актуални и защото са важна част от съдържанието в новите учебни програми и учебни комплекти по предмети, а също така те са в основата на процедурите за мониторинг и атестиране на всеки действащ педагог.

Всяка от трите глави в монографията е съставена при спазването на следната структура: уводна част, основна и заключителна част. По тази причина те представляват относително самостоятелни цялости.

В първа глава са разкрити значими теоретико-приложни аспекти на ефективното интерактивно обучение, които са основа за качествено реализиране не

само на групово базираното и проектно базираното обучение като негови варианти, но и на всички останали, сред които са проблемноориентираното, анимативното и др.. Специално място е отделено на успешно функциониращите принципи и методи за интерактивно обучение, подкрепени с примери от практиката, както и на ефективната външна и вътрешна образователна среда.

Във втора глава последователно е представено групово базираното обучение от неговата поява в образователната практика до съвременните му варианти и възможности за оценяване. Направен е критичен анализ на явлението „квази” групово обучение.

Трета глава разглежда проектно базираното обучение от историческите му корени, превръщането му в технология на обучение за един клас до прерастването му в проектна технология за цяло училище (проектна седмица). Значимо място е отделено на възможностите за ефективно оценяване на процеса и резултатите от този вариант на интерактивно обучение.

В книгата са заложили и много скрити идеи за ефективно интерактивно обучение като цяло.

ПУБЛИКУВАНИ КНИГИ НА БАЗАТА НА ЗАЩИТЕН ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД ЗА ПРИСЪЖДАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР”

1. Атанасова, Н., Предизвикателството интерактивни методи на обучение, стр. 108, УИ „Паисий Хилендарски”, Пловдив, 2012, ISBN 978-954-423-757-8

Интерактивните методи са едно от съвременните педагогически предизвикателства. Те подпомагат разгръщането на качествен процес на обучение и напълно съответстват както на обществената необходимост от формиране на креативни личности, така и на необходимостта от социализация и комуникация на всеки ученик. Това е основание да се търсят най-благоприятните начини за подготовката на учениците, които да се проявяват не само като знаещи, но и като можещи хора.

Монографията е съобразена със съвременната педагогическа необходимост от яснота и по-задълбочена информация за интерактивните методи на обучение, като дава отговор на въпросите: кои методи са интерактивни и откъде произлизат те.

Разкрити са същността и видовете интерактивни методи на обучение. Описани и анализирани са множество чуждестранни и български класификации. Характеризирани са над петдесет интерактивни метода на обучение. Изяснен е произходът на тази немалка група дидактически методи чрез връзката философия на образованието – реформаторска педагогика – интерактивни методи на обучение. Разкрита е спецификата на съвременното интерактивно обучение, отнасяща се до наличието на конкретни принципи, образователна среда, роли на участниците в процеса на обучение, варианти на обучение, положителни страни и проблеми, с които е свързано неговото приложение в училищната практика.

2. Атанасова, Н., Интерактивните методи на обучение в началния етап на СОУ. Методическо ръководство за интерактивно обучение в IV клас, стр. 212, УИ „Паисий Хилендарски”, Пловдив, 2012, ISBN 978-954-423-754-7

В книгата е описан апробиран технологичен модел за интерактивно обучение, който съответства на педагогическата необходимост от конкретни примери за осъществяване на интерактивно обучение в началните класове и същевременно дава отговор на редица актуални въпроси, сред които са:

- *Кои интерактивни методи могат да се прилагат с лекота в процеса на обучение в началните класове?*
- *Удачно ли е да се използват интерактивни методи в уроците за нови знания?*
- *На кои места в урока като доминираща форма на обучение и по колко на брой е най-подходящо да се включват такива методи?*

Моделът включва пет интерактивни метода, интегрирани по двойки в десет последователно редуващи се комбинации. Те са лесно приложим вариант за системно, вариативно и гъвкаво разгръщане на интерактивен процес на обучение и същевременно са източник за генериране на нови творчески идеи.

НАУЧНИ СТАТИИ И ДОКЛАДИ

1. Атанасова, Н., Образователната среда като стимул за формиране на дигитална компетентност у учениците в съвременното училище, В: Сборник с научни доклади от научно-практическа конференция „Математика, информатика, информационни технологии, приложение в образованието”, Информационни технологии в образованието. Предизвикателства и възможности, Пловдив, 2019, с.164 – 175, ISBN 978-619-202-437-6

Дигитализацията е една от най-динамично променящите се сфери в съвременния свят. В настоящата публикация е направен анализ на възможностите за дигитализация, които дава учебното съдържание във всички училищни класове, разкрита е връзката между благоприятната интерактивна образователна среда и формирането на дигиталната компетентност у учениците, очертани са пътища за създаване на ефективни педагогически практики от началния до края на гимназиалния етап на образование в България.

2. Atanasova, N., The mind map as an innovative technique for education and assessment of students at Plovdiv University “Paisii Hilendarski”, Bulgaria, 10th International Conference on Education and New Learning Technologies, Palma, Mallorca, Spain, 2nd – 4th July, 2018, p. 2530 – 2536, ISBN: 978-84-09-02709-5

Настоящата публикация е съобразена с актуалността и значимостта на мисловните карти във висшето училище, както и с необходимостта от осъвременяване на дейностите преподаване, учене и оценяване в България. Представен е опит от практическото обучение на студенти по дисциплината „Интерактивни методи на обучение“ в магистърска програма „Предучилищна и

начална училищна педагогика“ на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“. Акцентира се на връзките групова работа – мисловни карти и оценяване – мисловни карти. По отношение на първата връзка е разкрит апробиран ефективен модел на групово базирана технология на обучение с мисловни карти. По отношение на връзката оценяване - мисловни карти са представени обобщени резултати от оценяване на 456 студента. Оценяването на всяка мисловна карта е базирано на системата от критерии и показатели, предложена от Тони Бюзан. Чрез описания в настоящата публикация педагогически опит се цели да се популяризират мисловните карти като алтернатива на традиционното обучение, изпитване и оценяване.

3. Атанасова, Н., К. Чернева, Модели на иновативни технологии на обучение с мисловни карти, В: Сборник с доклади на участниците в проект „Иновативна образователна среда“ при Педагогически факултет на ПУ “Паисий Хилендарски”, „Перспективи при създаване на иновативна образователна среда“. Пловдив, Университетско издателство „П. Хилендарски“, 2017, с. 57 – 67, ISBN 978-619-202-297-6

В световен мащаб мисловните карти намират широко приложение не само в образователната сфера, но и в областта на икономиката, застрахователния бизнес, информационните технологии и др.. В България мисловните карти са все още малко познати. По тази причина в настоящата публикация се представят иновативни авторски технологични варианти за обучение с мисловни карти в детската градина, училищната институция и университета. Целта е да се разкрие и докаже приложимостта на тези карти като техника за активно учене в българската образователна система.

4. Атанасова, Н., Б. Поцова – Николаева, Детето като ценност в прогресивистката, конструктивистката и хуманистичната философии на образованието, В: Сборник с доклади от интердисциплинарна научна конференция на Педагогическия факултет на ПУ “Паисий Хилендарски”, „Социално-педагогически аспекти на детското развитие“, Пловдив, 2017, с.21 – 32, ISBN 978-619-202-279-2

(Маргаритова, В., Т. Бурдева, Н. Атанасова, В. Стоева, О. Койчев, Е. Чернева, Х. Терлемезян съставители на Сборник статии на преподаватели от конференция на Педагогическия факултет на ПУ “Паисий Хилендарски”, „Социално-педагогически аспекти на детското развитие“, Пловдив, 2017, ISBN 978-619-202-279-2)

Детето в съвременния свят е подложено на редица предизвикателства, сред които е огромният информационен поток, идващ от медиите, Интернет, улицата и т.н., оказващ често пъти отрицателно влияние върху крехката детска личност. Този факт разкрива потребността от реализиране на такъв тип образование, който по забавен, атрактивен, практически начин подготвя децата за успешно справяне с живота. Демократичните философии на образованието са адекватен

отговор на тази обществена потребност. Целта е чрез настоящата публикация да се разкрие приложението на трите избрани философии в практиката на съвременните езикови школи за деца от 5 до 10 години като положителни примери, които могат да послужат за модернизиране на образователната практика на всички видове училища и детски градини в България.

5. Атанасова, Н., MozaBook и EdrawMax 7.7. като алтернативни средства за обучение, В: Сборник с доклади на участниците в проект „Алтернативи в образованието”, Част II, Педагогически факултет на ПУ “Паисий Хилендарски”, Пловдив, 2016, с.36 – 44, ISBN 978-619-202-194-8

Средствата за обучение са важен фактор, който влияе пряко върху качеството на обучение в образователната институция. Те са тясно свързани с принципите, методите, технологиите и формите на обучение. MozaBook и Edraw Max 7.7. са средства за обучение от ново поколение, които са доказали своята ефективност по света. В България те са иновация, която е алтернатива на класическите дидактически табла, схеми и други средства за визуализация. С настоящата публикация се представят фундаментални възможности за създаване на електронни ресурси в е-платформите MozaBook и Edraw Max 7.7. с цел оптимизиране на процеса обучение в училищната институция и университета.

6. Атанасова, Н., Т. Найденова, Мисловната карта в проектноориентираната технология на обучение и студентските инициативи, В: Сборник с доклади на участниците в проект „Алтернативи в образованието”, Педагогически факултет на ПУ “Паисий Хилендарски”, Пловдив, 2016, с.218 – 228, ISBN 978-619-202-159-7

Мисловната карта е иновация за българския университет. От личния ни опит по тази проблематика се установи, че тя може да се интегрира успешно с интерактивните технологии на обучение и студентските инициативи. В настоящата публикация са представени етапите за индивидуално или групово конструиране на мисловна карта и възможните места за използването ѝ в проектноориентираната технология на обучение и различни по вид студентски инициативи, сред които са конференции, състезания, кампании на социална тематика и др.

7. Атанасова, Н., Мисловните карти като техника за по-ефективно учене във висшето училище, В: Сборник статии на преподаватели от конференция на Педагогическия факултет на ПУ “Паисий Хилендарски”, “Образование, развитие, изкуство. Образование и развитие”, Пловдив, 2015, с.61 – 70, ISBN 978-619-202-076-7

(Цоков, Г., Н. Атанасова съставители на Сборник статии на преподаватели от конференция на Педагогическия факултет на ПУ “Паисий Хилендарски”, “Образование, развитие, изкуство. Образование и развитие”, Пловдив, 2015, ISBN 978-619-202-076-7)

Качеството на висшето образование е тясно свързано с уменията на студентите за ефективно учене. В България днес доминира механичното учене, което не води до трайно натрупване на знания, умения и компетенции. В тази връзка основната идея, заложена в настоящата публикация, се отнася до популяризиране на мисловните карти като иновативна техника за учене у нас, която превръща тази дейност в позитивна за студентите. Представени са резултати и изводи от проведена анкета със студенти от професионални направления: Педагогика, Педагогика на обучението по ... и Филология на ПУ „П. Хилендарски” относно представите и опита им за приложение на мисловните карти като нетрадиционна техника на учене. В отговор на разкритите потребности тук са предложени и конкретни упражнения за студенти, центрирани към формиране на умения за съставяне на мисловни карти и превръщане на ученето в по-ефективно.

8. Атанасова, Н., Ученето в процеса на придобиване на университетско образование, В: Сборник с научни трудове на ПУ “Паисий Хилендарски”, 30 години Педагогически факултет, “Образование, общество, личност”, Пловдив, 2015, с.304 – 313, ISBN 978-619-202-032-3

Университетският процес на обучение е пряко свързан с обществените нагласи и потребности. Тази неразривна връзка предполага неговото перманентно усъвършенстване. С настоящата публикация се популяризират данни от анкетно проучване на 245 студента от 13 специалности в три професионални направления на ПУ „Паисий Хилендарски”, които разкриват силните и слабите страни на съвременния процес на учене във висшето училище у нас. Чрез направения анализ на получените данни от анкетирането се очертават възможни пътища за оптимизиране както на дейността учене, така и на дейността преподаване в българския университет.

9. Атанасова, Н., Проблемно базираното обучение в училище – архаизъм или иновация, Е-списание “Български учител”, 2014, №2, с. 45 – 54, ISSN 1314–9482, Е-списание “Образование и развитие”, ISSN 2603–3577

Публикацията е отговор на следните предизвикателства:

✓ *проблемното обучение е един от съвременните типове обучение, които съдействат за стимулиране на изследователско учене в класната стая;*

✓ *в България проблемното обучение се използва твърде ограничено, тъй като не се познава добре от педагозите и по тази причина се наблюдават инцидентни опити за неговото прилагане в училище;*

✓ *често пъти фокусът на тематиката на проблемното обучение се измества от въпроси за дискутиране с учениците към педагогически бариери, с които учителят трябва да се справя.*

В съответствие с описаните предизвикателства акцентът в настоящата публикация е поставен върху разкриване спецификата на проблемно базираното обучение като изцяло практически ориентиран тип обучение, който е лесен за реализация в класната стая. Тук са представени и апробирани практически примери.

10. Атанасова, Н. А., Квалификационният курс по интерактивно обучение. Програма за педагогически тренинг, В: Сборник с научни трудове на ПУ “Паисий Хилендарски”, Педагогически факултет, “Перспективи в образованието”, Пловдив, 2014, с.133 – 142, ISBN 978-954-423-942-8

Квалификацията на педагогическите специалисти в България е много актуален проблем. С настоящата публикация се цели да се представи апробирана авторска програма за педагогически тренинг, свързана с интерактивното обучение в училище. Програмата предлага богат набор от възможности за ефективна практическа подготовка на педагогическите специалисти, която съответства на потребността от преподаване, поставящо ученика в позицията на активен откривател на различни истини за околния свят в процеса на обучение. Тя включва дискусии, ролеви игри, казуси и др. диалогови методи за педагогическа квалификация. Програмата е в съответствие с целите на европейската образователна политика, ориентирана към осигуряване на качествено обучение на всички образователни равнища.

11. Атанасова, Н. А., Приобщаващото образование в упражненията по дидактика на студентите от педагогическите специалности, В: Сборник с научни трудове на ПУ “Паисий Хилендарски”, „Благополучието в контекста на социалната идентичност”, Пловдив, 2013, с. 21 – 31, ISBN 978-954-423-852-0

Приобщаващото образование е едно от съвременните предизвикателства в българското училище. Неговото ефективно осъществяване предполага редица важни стъпки, сред които е адекватната подготовка на студентите – бъдещи педагози за компетентно участие в процеса на приобщаване на учениците в училището и обществото като цяло. По тази причина в настоящата публикация са предложени богат набор от апробирани задачи и идеи за формиране на компетентности в областта на приобщаващото образование, които задачи успешно се интегрират с учебното съдържание по дидактика като фундаментална дисциплина в учебните планове на педагогическите специалности.

12. Атанасова, Н. А., Нормативният дидактически тест в образованието, Е-списание “Български учител”, 2013, №1, с. 66 – 78, ISSN 1314–9482, Е-списание “Образование и развитие”, ISSN 2603–3577

Нарастващата популярност на теста в България като обективен инструмент за диагностика предизвика възникването на редица въпроси по съставянето му, а също и появата на множество тестове със съмнителни качества. По тези причини настоящата публикация разкрива технология за съставяне на нормативен дидактически тест, съдържащ задачи с множествен избор на отговора. Тя е насочена към всички специалисти в образователната сфера, които се интересуват от тази проблематика.

13. Атанасова, Н., Историческият музей и фасилитирането като фактори за ефективно обучение по дидактика, В: Сборник с научни трудове на ПУ “Паисий Хилендарски”, “Съвременното образование: стратегии, направления, ценности”, Пловдив, 2012, с.185 – 191, ISBN 978-954-423-827-8

Обучението по дидактика е с фундаментално значение при подготовката на студентите от педагогическите специалности. По тази причина е необходимо то да съответства на съвременната потребност от обучение, което да е едновременно атрактивно, заинтригуващо и ефективно. Комбинацията исторически музей – фасилитиране е интересно предизвикателство за студентите и преподавателя по дидактика, тъй като и двете са рядко използвани в образователната практика. В тази публикация са разкрити характеристиките на фасилитирането като алтернатива на преподаването и на тази основа е представен опит от провеждане на семинарно упражнение по дидактика на тема „Учебно съдържание”, проведено в къща-музей в гр. Пловдив. Чрез тази публикация се разкрива алтернатива за оптимизиране на процеса на обучение във висшето училище.

14. Atanasova, N. A., Intercultural Bringing-up and Education of Students in Pedagogic, Subject "Civil Education and Euro-Integration", 3 International Balkan education congress, Shtip, Republic of Macedonia, 22-24 September, 2005, p.423 – 426, ISBN 9989-2260-2-2

Като се има предвид актуалността на въпросите за интеркултурното образование, гражданското образование и евроинтеграцията, в настоящата публикация е разкрит ефективен авторски технологичен модел за обучение на студенти от педагогическите специалности, който се отличава с лесна приложимост, вариативност и универсалност. Моделът стимулира студентите към активно учене и изграждане на добре аргументирана гражданска позиция.

15. Atanasova, N. A., Heuristik methods of education for a fourth class bi "European lessons" programme, 2 International Balkan education congress, Edirne, Republic of Turkey, 8-10 October, 2004, p. 671 - 674

Появата на учебната програма "Европейски уроци" и дискусиите, свързани с интерактивните евристично-моделиращи методи на обучение, в българското образователно пространство са в основата на разработването на тази публикация. Тук е представено експериментално изследване с 40 ученика от два четвърти класа, чрез което се цели да се разкрие вариант за нетрадиционно обучение в България, съответстващ на потребностите на началните учители от практически примери за системно приложение на диалогови методи на обучение. В системата от 12 часа на класа са реализирани по двойки следните евристични методи на обучение: брейнсторминг, панелна дискусия, метод на многократното защо, метод развитие на идейно дърво. Чрез ситуационни тестове са констатирани резултатите по отношение на: знанията на учениците за България и Европа, уменията за вземане на

самостоятелни решения и изразяване на собствено мнение, уменията за самоорганизация и включване в екип.

16. Атанасова, Н., Учебната програма “Европейски уроци”- специфика и перспективи за приложение в началния етап на основната образователна степен, В: Сборник с доклади от научна конференция с международно участие, Пазарджик, 2003, с.171 – 178

В настоящата публикация са разкрити нормативните предпоставки за създаването на учебни програми от рода на „Европейски уроци”, които са един от алтернативните пътища за позитивна промяна в българското училище. Описана е същността и спецификата на програмата за четвърти клас, открити са предимствата на тази програма за оптимизиране на процесите на възпитание и обучение и на тази база са очертани идеи и перспективи за нейното приложение в съвременното училище, които са подкрепени с конкретни практически примери.

17. Атанасова, Н., Дидактичните игри за формиране на математически представи - възможност за интелектуалното развитие на 5-6 годишните деца, сп. “Предучилищно възпитание”, 2003, №2, с. 27 – 32

Дидактичните игри за сериация като част от игрите за формиране на математически представи са реална възможност за интелектуално развитие на пет-шестгодишните деца. В тази публикация се разкрива връзката между тях и развитието на мисловния процес, който е насочен към проява на абстрактно-логическата му форма и е важен фундамент на интелекта. Тук е описан педагогически експеримент, който включва ефективна авторска система от постепенно усложняващи се дидактични игри за сериация, които педагозите биха могли успешно да използват в своята практика.

РАЗРАБОТВАНЕ И ПУБЛИКУВАНЕ НА ЕЛЕКТРОННИ МАТЕРИАЛИ ЗА СТУДЕНТИ ОТ БАКАЛАВЪРСКИ И МАГИСТЪРСКИ ПРОГРАМИ КЪМ ПЕДАГОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ НА ПУ:

1. Е-курс – „Интерактивно обучение в училище”

Този курс е с теоретико-приложна насоченост. Той е съобразен със съвременното изискване за осъществяване на интерактивно обучение "лице в лице" в училище. Предназначен е да разкрие същността и спецификата на този тип обучение, неговия произход, както и многообразието от интерактивни методи и технологии, а също и възможностите за оценяване на резултатите от интерактивното обучение.

Е-курсът е разработен в съответствие с LOM, SCORM, ECTS и критериалната система на Националната агенция за оценяване и акредитация (НАОА).

УЧЕБНИЦИ ЗА УЧЕНИЦИ В УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Електронни учебници по Български език и Четене за началния етап на образование, с автори проф. д.п.н. Р. Танкова и к-в, издателство „Просвета“.

1. Буквар 1. клас http://www.e-chebник.bg/book/viewBook/5077	2. Читанка 1. клас http://www.e-uchebnik.bg/book/viewBook/5079
3. Български език 2. клас http://www.e-chebник.bg/book/viewBook/5481	4. Читанка 2. клас http://www.e-chebник.bg/book/viewBook/5483
5. Български език 3. клас http://www.e-chebник.bg/book/viewBook/6052	6. Читанка 3. клас http://www.e-chebник.bg/book/viewBook/6054

Създаденото електронно учебно съдържание в шестте учебника включва богат набор от електронни ресурси за езиково и литературно обучение, базирани на комуникативно-речевия подход в началните класове. Ресурсите осигуряват множество възможности за междупредметни връзки, а също и за групово и проектно обучение. Те са създадени със софтуерния продукт MozaBook и са предназначени за формиране на умения за учене и четене с разбиране както и за подпомагане на преподаването и превръщането му в по-атрактивна дейност. Електронните учебници са в съответствие със съвременните тенденции за дигитализация в образованието.

САМООЦЕНКА НА НАУЧНИТЕ ПРИНОСИ НА ГЛ. АС. Д-Р НИКОЛИНКА АЛЕКСАНДРОВА АТАНАСОВА

Представената научна продукция е с теоретико-приложен характер. В по-голямата си част тя е свързана с технологиите на обучение в училищното и университетското образование.

Приносите от нея могат да бъдат диференцирани в следните тематични направления:

1. Дигитализация в образованието;
2. Интерактивни методи и техники на обучение;
3. Иновативни технологии на обучение в училищното и университетското образование;
4. Оптимизиране на дейностите учене и преподаване в училището и университета;
5. Ефективно оценяване на резултатите от обучението на студенти и ученици.

Основните научни приноси по тези направления са следните:

Приноси по тематично направление *Дигитализация в образованието*:

- Изследван, анализиран и описан е богат набор от подходящи софтуерни продукти за конструиране на компютърни мисловни карти и е показан алгоритъм за изработване на карти чрез матрица. Акцент е поставен и на възможните силни и слаби страни, които съществуват при създаването на компютърни или ръчно изработени карти [монография 1].
- В екип са създадени над 700 електронни ресурса, предназначени за обучение на ученици в 1. – 3. клас [учебници: 1, 2, 3, 4, 5, 6 за ученици 1. – 3. клас].
- Описани са възможности и варианти за конструиране и използване на електронни ресурси от учители или студенти чрез софтуерните продукти MozaBook и Edraw Max 7.7 [публикации 5 и 1].
- Създадено е авторско учебно съдържание за е-курс *Интерактивно обучение в училище*, предназначен за студенти от педагогическите специалности на Педагогически факултет на ПУ „Паисий Хилендарски”, ползващи е-платформата *Moodle* [е-ресурс 1].

Приноси по тематично направление *Интерактивни методи и техники на обучение*:

- Обстойно е изследван проблемът за мисловните карти като иновативна интерактивна техника на учене и преподаване. Направен е теоретичен анализ на съществуващите наименования на техниката и аргументирано е посочено това, което напълно съответства на целите на монографичен труд 1. Към представени класификации за видовете мисловни карти, които са предимно чуждестранни, е предложена и собствена, авторска класификация. Разкрити са базисните етапи за индивидуално или екипно съставяне на

мисловни карти. Проведено е констатиращо изследване и задълбочено е анализирана информацията от него относно мнението на студенти по въпроса за познаване и прилагане на мисловните карти в и извън университетския процес на обучение. В резултат на това проучване са създадени и предложени оригинални и ефективни варианти за интерактивни технологии на обучение с мисловни карти в университетската образователна практика [монография 1].

- Описани са нови интерактивни техники на обучение, които са малко познати в България [монография 2] и които разширяват наличния набор от вече популяризирани интерактивни инструменти [книга 1].
- Обобщен е личен и партньорски опит от експериментални практики с прилагане на интерактивни методи на обучение при студенти, ученици и деца в предучилищна възраст [публикации: 2, 3, 4, 6, 7, 14, 15, 17, книга 2].
- Популяризирана е ефективна авторска програма за педагогически тренинг, свързан с интерактивното обучение в училище, която е следствие от проведени квалификационни курсове с учители [публикация 10].

Приноси по тематично направление *Иновативни технологии на обучение в училищното и университетското образование:*

- Създадени са иновативни технологии на обучение (урочна, проектноориентирана, групова, анимативна и проблемноориентирана) с: мисловни карти, брейнсторминг, идейно дърво, метод на експонирането и др. нетрадиционни методи на обучение. [монография 1, монография 2, книга 2, публикации: 2, 3, 4, 13, 15]. Тези технологии се отличават с ясна структура, възможности за вариативност, пространства за избор и креативност от участниците в обучението, лесна приложимост в практиката.
- Описан е и авторски технологичен вариант за реализиране на интердисциплинарно проектно обучение в училище [монография 2].

Приноси по тематично направление *Оптимизиране на дейностите учене и преподаване в училището и университета:*

- Представена е авторска система от принципи за създаване на благоприятна вътрешна интерактивна образователна среда, описана е широкообхватна система от критерии за избор на тема за проектна дейност, предложена е и авторска класификация на видовете групи както и подходящи техники за разпределяне на ученици по групи на случаен принцип [монография 2].
- Описани са множество конкретни авторски практически примери за оптимизиране на ученето и преподаването в училището и университета чрез: използване на образователен софтуер от ново поколение, работа по групи, работа по проекти, използване на по-богат арсенал от нетрадиционни методи, формулиране и решаване на учебни проблеми и др. [монография 1,

монография 2, книга 2, електронни учебници: 1, 2, 3, 4, 5 и 6, публикации: 1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 13, 14,15, 16].

Приноси по тематично направление *Ефективно оценяване на резултатите от обучението на студенти и ученици*:

- Представена е иновативна диагностична процедура за оценяване на студенти чрез мисловни карти, явяваща се като алтернатива на традиционното оценяване чрез тест, писмено развиване на въпрос от конспект и др. Чрез нея се цели стимулиране на ученето с разбиране и формиране на позитивно отношение у студентите към дейността оценяване [публикация 2].
- Описани са предимно чуждестранни системи от критерии за оценяване на процеса и резултатите от груповото и проектното обучение, но към тях са добавени и собствени системи от критерии за оценка на резултати (PowerPoint презентация, постер, портфолио) с цел тези варианти на интерактивно обучение да бъдат по-ефективно организирани и реализирани, тъй като не рядко, у нас, по една или друга причина те остават недовършени в педагогическата практика. Предложена е и скала за оценяване на дейността в процеса на проектното обучение [монография 2].
- Детайлно е описан апробиран с ученици в началните класове технологичен вариант за съставяне на нормативен дидактически тест. Чрез него се цели постигането на по-висока степен на компетентност у педагозите при съставянето или подбора на тестове, тъй като практиката показва, че има недостиг на качествени дидактически тестове [публикация 12].

03.07.2019 г.
гр. Пловдив

Изготвил:
/гл. ас. д-р Николинка Атанасова/